

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

(ILAAP-Internal Liquidity Adequacy Assessment Process)

Το Πιστωτικό Ίδρυμα (ΠΙ) πρέπει να έχει σε ισχύ Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) σύμφωνα με το προφίλ κινδύνου ρευστότητας που έχει ή ενδέχεται να αναλάβει. Η ΔΑΕΕΡ αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της λειτουργίας και της πολιτικής λήψης αποφάσεων του ΠΙ, λαμβάνει υπόψη όλο το φάσμα των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης αναλυτικά και δυναμικά και βασίζεται σε κατάλληλες μεθοδολογίες, ώστε να παράγει αξιόπιστα αποτελέσματα. Η Τράπεζα της Ελλάδος, υιοθετώντας τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών αναφορικά με τη ΔΑΕΕΚ και τη ΔΑΕΕΡ, αναμένει οι πληροφορίες που αποστέλλουν τα ΠΙ σχετικά με τη ΔΑΕΕΡ να καλύπτουν **κατ' ελάχιστον** τις εξής περιοχές:

1. Επιχειρηματικό μοντέλο και στρατηγική

- Υφιστάμενο επιχειρηματικό μοντέλο του ΠΙ συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του προσδιορισμού των βασικών επιχειρηματικών τομέων και των γεωγραφικών περιοχών.
- Όσον αφορά τη μελλοντική στρατηγική του ΠΙ (τουλάχιστον 2ετίας), περιγραφή των προγραμματισμένων αλλαγών στο επιχειρηματικό του μοντέλο και στις επιμέρους δραστηριότητές του, περιλαμβανομένων των ενδεχόμενων αλλαγών στα υποστηρικτικά συστήματα, στις υποδομές και στην εταιρική διακυβέρνηση.

Διευκρινίζεται ότι η ανάλυση του επιχειρηματικού μοντέλου και στρατηγικής αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία τόσο της ΔΑΕΕΚ όσο και της ΔΑΕΕΡ. Ωστόσο για σκοπούς διενέργειας ΕΔΕΑ, αρκεί η αποστολή τους μία φορά είτε μέσω αναφοράς ΔΑΕΕΚ είτε μέσω ΔΑΕΕΡ.

2. Πλαίσιο διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης

- Περιγραφή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης (οργανόγραμμα, γραμμές αναφοράς, διαδικασίες, πολιτικές), στο ρόλο της διοίκησης και των λοιπών διοικητικών οργάνων του ΠΙ και την εμπλοκή τους στις περιοχές της ΔΑΕΕΡ (εγκρίσεις, ενημέρωση μέσω εσωτερικών αναφορών).
- Σημαντικές μεταβολές που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο βελτίωσης των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης, πρέπει επίσης να αναφερθούν.

3. Διάθεση ανάληψης κινδύνων (risk appetite)

- Σύνδεση της στρατηγικής και του επιχειρηματικού μοντέλου του ΠΙ με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης.
- Διαδικασία και εσωτερική διακυβέρνηση (ρόλοι και αρμοδιότητες μεταξύ των ανώτατων διοικητικών στελεχών/οργάνων διοίκησης) όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης.
- Επίπεδα διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης περιλαμβάνοντας τα όρια και τον χρονικό ορίζοντα που αυτά καλύπτουν καθώς και την διαδικασία επικαιροποίησής τους.

4. Πληροφοριακά συστήματα

- Πλαίσιο, διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, την αποθήκευση και τη συνάθροιση των στοιχείων που εμπλέκονται με την ΔΑΕΕΡ και την διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης.

5. Σχέδιο χρηματοδότησης

- Περιγραφή του σχεδίου χρηματοδότησης (funding plan), περιλαμβάνοντας τις πηγές χρηματοδότησης με τις εναπομένουσες διάρκειές τους, τις αγορές δραστηριοποίησης και τα προϊόντα χρηματοδότησης που χρησιμοποιεί.
- Αναλυτική ποσοτική απεικόνιση της προβλεπόμενης εξέλιξης των στοιχείων χρηματοδότησης καθώς και ανάλυση της δυνατότητας υλοποίησης του συγκεκριμένου σχεδίου χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι οι παραπάνω εκτιμήσεις αναμένεται να είναι σύμφωνες με το επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), το σχέδιο ανάκαμψης (recovery plan) και το σχέδιο αποκατάστασης του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio restoration plan), εφόσον υφίστανται ανάγκη για σύνταξη του τελευταίου.
- Αξιολόγηση και διαχείριση ενδεχόμενης συγκέντρωσης των πηγών χρηματοδότησης.
- Αναφορά στις ενδεχόμενες προγραμματισμένες ενέργειες για άντληση ρευστότητας/χρηματοδότησης και τυχόν προγραμματισμένων μεταβολών σε βασικά στοιχεία ισολογισμού στο πλαίσιο των ενεργειών αυτών.

6. Διαχείριση αποθεματικού ρευστών διαθεσίμων και διαχείρισης ενεχύρων

- Δημιουργία και διαχείριση αποθεματικού ρευστών διαθεσίμων και της συνεισφοράς τους στην τήρηση των ελάχιστων εποπτικών απαιτήσεων ρευστότητας.
- Μεθοδολογία αποτίμησης του αποθέματος ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνοντας τον εσωτερικό ορισμό του ΠΙ για την αναγνώριση αυτής της κατηγορίας των στοιχείων.
- Διαχείριση ενεχυρίασης στοιχείων ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας μεταφοράς ενεχύρων και της συνεισφοράς τους στην τήρηση των ελάχιστων εποπτικών απαιτήσεων.
- Μεθοδολογία παρακολούθησης και μέτρησης των δεσμευμένων και μη δεσμευμένων στοιχείων ενεργητικού.

- Ποσοτική αξιολόγηση του αποθεματικού ρευστών διαθεσίμων του ΠΙ, κατά την ημερομηνία αναφοράς και προβλεπόμενη εξέλιξη αυτών, με περαιτέρω διάκριση των δεσμευμένων και μη δεσμευμένων στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται ή δύνανται να χρησιμοποιηθούν σε ονομαστική αξία και ταμειακό ισοδύναμο (cash equivalent).
- Εκτίμηση του χρονικού διαστήματος που θα απαιτηθεί για την άντληση ρευστότητας από την ρευστοποίηση των επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού.

7. Μηχανισμός κατανομής κόστους-ωφέλειας ρευστότητας

- Σύνδεση κόστους ρευστότητας με την κερδοφορία του ΠΙ παραθέτοντας στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό, όπως καμπύλες επιτοκίων και τιμολόγηση προϊόντων και συχνότητα αναπροσαρμογής αυτής.
- Ειδικότερα για τα ΠΙ που διαθέτουν μηχανισμό αποτίμησης μεταφοράς ρευστότητας (Liquidity Transfer Pricing¹), πρέπει να περιγράφεται η διαρρύθμιση και η λειτουργία του μηχανισμού και η διασύνδεση του με τον στρατηγικό σχεδιασμό και τους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων του ΠΙ.

8. Διαχείριση κινδύνου ενδοημερήσιας ρευστότητας και χρηματοδότησης

- Περιγραφή των κριτηρίων, των ποσοτικών ορίων και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται από το ΠΙ για την μέτρηση και την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας και χρηματοδότησης σε ενδοημερήσιο επίπεδο.
- Περιγραφή των διαδικασιών κλιμάκωσης ενεργειών αποκατάστασης ρευστότητας και χρηματοδότησης σε περίπτωση που προκύψουν κενά στην ημερήσια διαχείριση, όπως π.χ. σε περιπτώσεις υποχρεώσεων από πληρωμές και διακανονισμούς, προκειμένου αυτές να αντιμετωπίζονται εγκαίρως και με αποτελεσματικότητα.

9. Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων κρίσης ρευστότητας

- Μεθοδολογία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης ρευστότητας περιλαμβάνοντας τα σενάρια που εφαρμόζονται, τις παραδοχές και τον χρονικό ορίζοντα που καλύπτουν. Σημειώνεται ότι το ΠΙ οφείλει να διεξάγει ανάλυση τέτοιων σεναρίων για κάθε σημαντικό νόμισμα.
- Ανάλυση αποτελεσμάτων σεναρίων στο αποθεματικό ρευστών διαθεσίμων, στο προφίλ χρηματοδότησης καθώς και υπολογισμός της περιόδου επιβίωσης (survival period).
- Αποτελέσματα αξιολόγησης της παραπάνω άσκησης και ενσωμάτωσή τους στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών Ρευστότητας & Χρηματοδότησης (Liquidity Contingency Plan).

¹ Η αποτίμηση μεταφοράς ρευστότητας (Liquidity Transfer Pricing) είναι μια διαδικασία που αποδίδει το κόστος, τα οφέλη και τον κίνδυνο ρευστότητας σε αντίστοιχες επιχειρηματικές μονάδες εντός τράπεζας. Σκοπός της διαδικασίας είναι να μεταφέρει το κόστος και τα οφέλη της ρευστότητας από τις επιχειρηματικές μονάδες σε ένα κεντρικά διαχειριζόμενο σημείο. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, χρεώνονται οι χρήστες των κεφαλαίων (στοιχεία ενεργητικού/δάνεια) για το κόστος της ρευστότητας και πιστώνονται οι πιστωτές που παρέχουν κεφάλαια (υποχρεώσεις/καταθέσεις) για το όφελος της ρευστότητας.

10. Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών Ρευστότητας & Χρηματοδότησης

- Περιγραφή των αρμοδιοτήτων και προσδιορισμός των υπευθύνων προσώπων που φέρουν ευθύνη για τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την εκτέλεση του Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών Ρευστότητας & Χρηματοδότησης.
- Σχέδιο κάλυψης των αναγκών ρευστότητας σε έκτακτες καταστάσεις.
- Περιγραφή των εργαλείων που χρησιμοποιεί το ΠΙ για την παρακολούθηση των κριτηρίων βάση των οποίων καθορίζεται η κλιμάκωση και η εκτέλεση του ως άνω σχεδίου.
- Αξιολόγηση δυνατότητας υλοποίησης του Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών Ρευστότητας & Χρηματοδότησης και διασφάλιση ότι το εν λόγω σχέδιο συνάδει με το σχέδιο ανάκαμψης (recovery plan).

11. Αποτελέσματα ΔΑΕΕΡ

- Συμπεράσματα της ΔΑΕΕΡ όσον αφορά στην επάρκεια ρευστότητας και χρηματοδότησης του ΠΙ και τυχόν μέτρα που έχει προγραμματίσει για να διασφαλίσει ότι η ρευστότητα και η απρόσκοπτη χρηματοδότηση του ΠΙ θα παραμείνει ή θα επανέλθει σε επαρκή επίπεδα σε εύλογο χρονικό ορίζοντα.
- Σημαντικές μεταβολές (που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή πρόκειται να πραγματοποιηθούν) στις διαδικασίες της ΔΑΕΕΡ, περιλαμβανομένων των βελτιώσεων που αναμένονται να επέλθουν λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις του εσωτερικού ελέγχου και των εξωτερικών ανεξάρτητων ελέγχων του ΠΙ, καθώς και τα αποτελέσματα από τον εποπτικό διάλογο του με την Τράπεζα της Ελλάδος.

12. Υποστηρικτικό Υλικό

- Αναμένεται η τεκμηρίωση των παραπάνω στοιχείων μέσω παραπομπής των σχετικών εσωτερικών εγγράφων στην αναφορά της ΔΑΕΕΚ (πολιτικές, διαδικασίες, Σχέδια διοίκησης), τα οποία θα επισυνάπτονται σε περίπτωση αναθεώρησης ή μη πρότερης υποβολής τους στη Τράπεζα της Ελλάδος.
- Πέραν όλων των παραπάνω πληροφοριών, τα ΠΙ θα πρέπει να συνοδεύουν τη ΔΑΕΕΡ τους με τα πρακτικά έγκρισης των περιοχών της από τα αρμόδια διοικητικά όργανα. Σε περίπτωση που έχουν ήδη αποσταλεί στην Τράπεζα της Ελλάδος τα σχετικά πρακτικά, αρκεί να επισημαίνεται ο αριθμός πρωτοκόλλου αποστολής τους ή/και η ημερομηνία της σχετικής συνεδρίασης του διοικητικού οργάνου.
- Τέλος, αναμένεται η αποστολή ειδικής αναφοράς ή του αποσπάσματος από την έκθεση του εσωτερικού ελέγχου του ΠΙ για την αξιολόγηση της ΔΑΕΕΡ.